

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Дирекција полиције
Полицијска управа у Суботици
Број: 281 20 24865
Дана: 29.04.2016.године
С у б о т и ц а

УЧ

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Ул. Делиградска бр.16
11000 Београд

Већа: - Ваш дел.бр.14687/14 од 19.04.2016.године

У прилогу Вашег акта горњег броја и датума доставили сте нам извештај Националном механизму за превенцију тортуре дел.бр.14689 од 19.04.2016.године, у којем су наведени недостаци у раду ПУ Суботица и препоруке за отклањање тих недостатака.

Наведени недостаци су утврђени приликом посете Полицијској управи у Суботици, која је обављена дана 24.03.2016. године.

Приликом посете Полицијској управи у Суботици, чланови тима НММ утврдили су следеће недостатке у раду:

1. Дежурни полицијски службеници нису имали кључеве од већине службених просторија у селишту ПУ Суботица. *Дана је препорука да Министарство унутрашњих послова обавести све полицијске станице да је потребно да дежурни полицијски службеници имају кључеве свих службених просторија, односно да се успостави механизам који ће омогућити да се у случају посета НММ полицијским станицама омогући благовремен приступ свим просторијама и инсталацијама.*
2. Затеченом задржаном лицу није омогућено да током задржавања код себе држи релевантну документацију која се тиче његовог задржавања (решење о задржавању, образац Права задржаних лица, потврду о привремено одузетим предметима и лекарски налаз). *Дана је препорука да се у ПУ Суботица задржаним лицима омогући да током трајања задржавања држе код себе сву релевантну документацију.*
3. Полицијски службеници ПУ Суботица присуствују лекарском прегледу задржаног лица. У ПУ Суботица, у предмету задржаног лица, нема службене белешке о присуству полицијског службеника лекарском прегледу, а у записнику о задржавању лица није унета констатација да је полицијски службеник присуствовао лекарском прегледу. *Дате су следеће препоруке: Министарство унутрашњих послова ће изменити постојеће Унутштво о поступању према доведеним и задржаним лицима, тако да је усклади са релевантним стандардима односно да се пропише да полицијски службеници не смеју присуствовати зорновственим прегледима лица лишених слободе, изузев ако лекар који врши преглед то захтева. Полицијски службеници ПУ Суботица, неће присуствовати лекарском прегледу задржаних лица, осим ако то затражи лекар који врши преглед. Полицијски службеници су дужни да лекара упозоре на све безбедносне аспекте који су релевантни за доношење одлуке од стране лекара о*

присутству немедицинског особља лекарском прегледу. У случајевима када лекар затражи да полицијски службеници присуствују лекарском прегледу задржаног лица, полицијски службеници ће бити присутни тако да не могу да чују разговор лекара и задржаног лица. У записнику о задржавању ће констатовати да ли је полицијски службеник присуствовао лекарском прегледу задржаног лица, а уколико јесте, навести и разлоге за такво поступање;

4. Када су чланови тима НШМ затражили од полицијских службеника да пронађу и одштампaju обрасце о правима задржаних лица на мађарском језику, поступајући полицијски службеници нису могли да препознају који је, од постојећих образаца у електронском формату, сачињен на Мађарском језику. *Дата је препорука од ПУ Суботица постојеће обрасце о правима задржаних лица сачињене на мађарским и страним језицима адекватно обележити, односно да на сваком на разумљив начин намени на ком је језику, како би поступајући полицијски службеници могли да, у случају задржавања лица која не разумеју српски језик, одштампaju и уруче том лицу обрасце о правима на језику које то лице разуме;*
5. Према наводима полицијских службеника и увидом у документацију, чланови тима НШМ су утврдили да је и даље обавезна примена средстава за везивање када се врши довођење лица службеним возилом. Такође, утврђено је да се у извештајима о примењеном полицијском овлашћењу везивање наводи време када је започето везивање лица и време када је лице везано, а не наводи се време до када је лице било везано, односно када је лице одвезано. *Положена је препорука НШМ која се односи на примenu средстава за везивање, која је ПУ Суботица упућена у Извештају НШМ бр. 1-14 14 од 07.03.2014. године. Такође дата је препорука да се приликом примене овлашћења везивање, у извештају о примењеном овлашћењу наводи тачно време почетка примене овлашћења, као и тачно време завршетка примене овлашћења;*
6. Решење о задржавању уручено је задржаном лицу тек након протекла три и по сата од почетка задржавања. *Дата је препорука да полицијски службеници ПУ Суботица у свом будућем поступању решења о задржавању доносе и уручују задржаним лицима у року од два часа од почетка задржавања;*

У циљу отклањања недостатака у раду који су утврђени од стране чланова тима НШМ приликом посете ПУ Суботица и у циљу поступања по препорукама које су садржане у Извештају НШМ који је достављен ПУ Суботица, обавештавамо Вас да је у ПУ Суботица, дана 25.04.2016. године, одржан састанак са старешинама свих ужих организационих јединица чији полицијски службеници приликом обављања полицијских послова примењују полицијска овлашћења Довођење и Задржавање (Одељење по иницијали, Одељење криминалистичке полиције, Одељење саобраћајне полиције, Полицијске станице, Полицијске испоставе полиције опште надлежности, Саобраћајне полицијске испоставе, Одсек пограничне полиције, за странце, сузбијање илегалних миграција и трговине људима). На поменутом састанку били су присутни и Шефови смена дежурне службе у седишту ПУ и помоћници шефова смена ДС, обзиром да се у саставу просторија дежурне службе налазе и просторије за задржавање лица, те да су полицијски службеници дежурне службе одговорни за безбедност, живот и здравље задржаних лица у току трајања задржавања, као и за остваривање свих права задржаних лица у току трајања задржавања.

На поменутом састанку, старешине ужих организационих јединица су у великој упознати са Извештајем НШМ, са утврђеним недостацима у раду и са препорукама мера за отклањање тих недостатака. Том приликом наложене су мере које је потребно предузети како би се у будућем раду унапредило поступање полицијских службеника приликом примене полицијских овлашћења Довођење и Задржавање, обезбедило остваривање права задржаних лица у току трајања задржавања и отклонили утврђени недостаци у раду.

У вези прве препоруке, обавештавамо Вас да су у ПУ Суботица предузете потребне мере како би полицијски службеници у службама сталног дежурства, односно у Дежурној служби у седишту Полицијске управе, као и у Дежурним службама у Полицијским станицама и Полицијским испоставама, имали приступ свим просторијама и на тај начин омогућили Националном механизму за превенцију тортуре да може да извршава своја овлашћења приликом посета ПУ Суботица и Полицијским станицама ван седишта Полицијске управе.

У вези друге препоруке, обавештавамо Вас да је одржан састанак са Шефовима смене дежурне службе и помоћницима шефова смена дежурне службе, на ком су упознати са утврђеним недостацима и са препорукама из извештаја НММ о посети ПУ Суботица. Обзиром да су шефови смене ДС и помоћници шефова смене ДС (од момента пријема задржаног лица од полицијског службеника који је одредио меру задржавања до престанка задржавања), одговорни за безбедност, живот и здравље задржаног лица у току трајања задржавања, као и за остваривање права задржаних лица која им припадају у току трајања задржавања, на поменутом састанку им је наложено да предузму потребне мере како би омогућили да задржана лица у току трајања задржавања и боравка у просторијама за задржавање код себе држе сву релевантну документацију (образац права задржаних лица, решење о задржавању, потврду у привремено одузетим предметима, извештаје лекара службе хитне медицинске помоћи о прегледу задржаног лица пре смештаја у простор за задржавање без могућности да полицијски службеници остваре увид у извештај и налазе лекара и др.)

У вези треће препоруке, обавештавамо Вас да полицијски службеници Дежурне службе у седишту ПУ Суботица, не присуствују лекарском прегледу задржаних лица, који се обавља пре смештања у простор за задржавање, као и лекарском прегледу који се врши у просторији за задржавање у току трајања задржавања.

Присуство полицијског службеника лекарском прегледу се обезбеђује искључиво уколико такво присуство затражи лекар службе хитне медицинске помоћи. У сваком појединачном случају, полицијски службеници Дежурне службе у седишту ПУ, лекара службе хитне медицинске помоћи претходно упозоравају и обавештавају га о свим битним чињеницама и околностима од значаја за доношење одлуке да ли ће затражити присуство полицијског службеника лекарском прегледу или неће затражити такво присуство. Такве чињенице и околности се односе на то да ли је задржано лице склоно пружању отпора, да ли је агресиван, да ли је претходно пружао активан отпор полицијским службеницима приликом примене полицијских овлашћења према њему или је извршио напад на полицијске службенике и др.

У случајевима када лекар затражи да полицијски службеници присуствују лекарском прегледу задржаног лица, полицијски службеници о томе сачињавају службене белешке, које се прилажу осталим списима предмета који се формира поводом задржавања лица. Такође и у записнику о задржавању лица констатују да ли је полицијски службеник присуствовао лекарском прегледу, као и разлоге присуства.

Лекарски преглед задржаног лица обавља се у посебној просторији која је опредељена за вршење лекарског прегледа задржаних лица пре смештања у простор за задржавање, затим за поверљив разговор са адвокатом, преглед лица пре смештања у простор за задржавање и привремено одузимање предмета погодних за напад на полицијске службенике, бекство или самоповређивање. Поменута просторија је покривена видео надзором. У случају да лекар захтева присуство полицијског службеника лекарском прегледу, присуство се обезбеђује тако да полицијски службеници не могу да чују разговор између лекара и задржаног лица и то на тај начин што полицијски службеник са улаза у просторију, кроз посебан отвор на вратима посматра лекарски преглед задржаног лица.

У вели четврте препоруке, обавештавамо Вас да смо поступили по истој и да су на рачунару у дежурној служби у седишту ПУ, као и у службама сталног дежурства у Полицијским станицама и Полицијским испоставама, у електронској форми, у посебним фолдерима, припремени образци о правима задржаних лица на језицима националних мањина и на страним језицима и на тај начин учињени препознатљиви полицијским службеницима у случају задржавања лица које не разуме српски језик.

Да би смо поступили по истој поновљеној препоруци, која је упућена ПУ Суботица у Ивештају ННМ бр. 71-14/14 од 07.03.2014. године, сматрамо да је неопходно изменити и допунити, или чак довести ново Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима, тако да се усклади са јасно установљеним принципима Европског суда за људска права, који су обавезујући за Републику Србију, као и са чл.3 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, којим је прописана забрана злостављања. Јасно је да ово ПУ Суботица не може самостално да учини, већ би до тога требало да дође преко Министарства унутрашњих послова, кроз остваривање нормативне функције МУП-а.

У ситуацијама када полицијски службеници примене полицијско овлашћење Употреба средстава принуде у виду употребе средстава за везивање, у извештајима о применом овлашћењима (које подносе на образцу број:22а), као време почетка примене овлашћења констатују време када су започели са употребом средстава за везивање (тренутак када су са службеног опасача извадили средства за везивање – службене лисице), а као завршетак примене овлашћења констатују тренутак када су лицу везали руке у положају испред или иза леђа и на тај начин ограничили покретљивост његовог тела, односно његових руку. Време до када је лице било везано, односно време када су му била скинута средства за везивање, полицијски службеници констатују у примедби поменутог извештаја. Такође, исто се констатује и у извештајима о употреби средстава принуде који се подносе на образцу бр.1а – ИУСЗВ (који полицијски службеници подносе уколико су употребили само средство за везивање, без употребе других средстава принуде и повређивања лица) и образцу бр.1 – ИУСЗВ (који полицијски службеници подносе уколико су употребили и друга средства принуде, на пример уколико је полицијски службеник употребом физичке снаге довео лице у позицију за везивање, па је након тога употребио средства за везивање, односно везао руке лица у положају испред или иза леђа).

У вези шесте препоруке, обавештавамо Вас да су предузете потребне мере да полицијски службеници решења о задржавању доносе и уручују задржаним лицима најкасније у року од два часа од почетка задржавања.

У наредном периоду, у циљу провере поступања по препорукама Националног механизма за превенцију тортуре, Начелник ПУ Суботица ће планирати и организовати вршење хијерархијске контроле законитости и правилности примене полицијских овлашћења задржавања, довођења и других полицијских овлашћења која се примењују према задржаном лицу пре него што је мера задржавања одређена, као и полицијских овлашћења која се према задржаном лицу евентуално примене након што је мера задржавања одређена и контролу остваривања права задржаних лица у току трајања задржавања.

ПРИЛОГ : Ивештај о контроли рада непосредних старешина Саобраћајне полицијске испоставе у Одељењу саобраћајне полиције (број:654/16 од 28.04.2016. године) у поступку доношења оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде према лицу [REDACTED] из Суботице.

НАЧЕЛНИК ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ

полицијски саветник

Боривој Мушаљ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Полицијска управа у Суботици
Одељење полиције
Број: 204/16
Дана: 28.06.2016. године
С у б о т и ц а

ИЗВЕШТАЈ

Поднет од стране замесника начелника Одељења полиције Велимировић Игора, официра Одељења полиције Морел Лауре и официра Одељења саобраћајне полиције Булатовић Небојне о извршеној контроли рада непосредних старешина у поступку доношења оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде-средстава за везивање која су употребљена дана 24.03.2016. године према лицу [REDACTED]

Полазећи од навода из Извештаја Националног механизма за превенцију тортуре под бр. 14689 од 19.04.2016. године о посети ПУ Суботица, која је обављена дана 24.03.2016. године, начелник ПУ Суботица је наложио да се у складу са чланом 23 Правилника о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде и у складу са чланом 22 став 3 Обавезне инструкције о начину извештавања и оцењивања оправданости и правилности употребе средстава принуде, спровеле поступаке контроле рада непосредних старешина СПИ у ОСП у поступку доношења оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде-средстава за везивање, која су употребљена према лицу [REDACTED] дана 24.03.2016. године.

Оствареним увидом у електронску евиденцију "Употреба средстава принуде", која се води на јединственом информационом систему МУП-а, констатовано је да је у Прегледу за Одељење саобраћајне полиције ПУ Суботица, под редним бројем 36/2016, евидентирана употреба средстава принуде-средстава за везивање према лицу [REDACTED]

Оствареним увидом у списе предмета који је формиран у поступку оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, констатовано је да је полицијски службеник СПИ Хрњез Љубишић поднео извештај на обрасцу број 1а ИУСЗВ о употреби средстава за везивање према лицу [REDACTED] у поменутом извештају је констатовано да су средства за везивање употребљена дана 24.03.2016. године у времену од 15,32 до 15,33 сата у Суботици у улици Изворека број 1, у просторијама СПИ Суботица.

Даљим увидом у извештај о употреби средстава за везивање, констатовано је да је командир СПИ, самостални полицијски инспектор Микић Зоран, на основу члана 24 Правилника о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде, разматрајући околности употребе средстава за везивање, у својству непосредно надређеног руководиоца, предложио да се да оцена да су средства за везивање оправдано и правилно употребљена.

На основу предлога оцене непосредно надређеног руководиоца, начелник Одељења саобраћајне полиције, полицијски саветник Радовић Горан, у својству непосредног старешине, оценио је да су средства за везивање оправдано и правилно употребљена.

Даљим увидом у евиденције примењених овлашћења које се воде у СПИ, констатовано је да је полицијски службеник Хрњез Љубишана, на Обрасцу 22а, поднео извештаје о примењеним овлашћењима према истом лицу и то полицијско овлашћење Наређење, које је применио у времену од 15,31 до 15,32 часова (у циљу довођења лица у позицију за везивање, лицу је наредно да стави руке на леђа), затим поднео је извештај о примењеном овлашћењу Употреба средстава за везивање, које је применио у периоду од 15,32 до 15,33 часова, затим полицијско овлашћење Преглед лица у времену од 15,33 до 15,34 часова и полицијско овлашћење Довођење лица у седиште ПУ Суботина у времену од 15,34 до 15,50 часова.

Обзиром да је у претходном поступку контроле већ било утврђено да је [REDACTED] од момента контроле учесника у саобраћају, односно од момента утврђивања присуства алкохола у организму, односно од 15,30 до 19,00 часова боравио у службеним просторијама СПИ под надзором вође смене Дежурне службе, очигледна је неправилност у сачињавању извештаја о примењеним овлашћењима и вођења евиденција о примењеним овлашћењима, која се воде у СПИ.

У даљем поступку контроле узета је писмена изјава од вође смене Дежурне службе у СПИ, полицијског службеника Радовановић Божидара којом приликом је исти изјавио да је [REDACTED] након утврђивања присуства алкохола у крви, односно од 15,30 часова боравио у службеним просторијама СПИ до 19,00 часова и да је он вршио надзор над поменутиим лицем до транспорта истог у седиште ПУ Суботина. За време боравка [REDACTED] у просторијама СПИ, према наводима полицијског службеника Радовановић Божидара, исти није био везиван средствима за везивање јер се понашао мирно и коректно.

У даљем поступку контроле, на околности употребе средстава принуде-средства за везивање, обављен је разговор са лицем [REDACTED] од кога је узета писмена изјава на списаник. Том приликом исти је изјавио да је дана 24.03.2016. године у 15,30 часова, у просторијама СПИ ПУ Суботина, од стране полицијских службеника извршена алко-тест контрола на околности саобраћајне незгоде у којој је учествовао, којом приликом је утврђено да има 2,07 мг/мл алкохола у организму. Надаље, изјавио је да за време боравка у службеним просторијама СПИ према њему није употребљена средства принуде, односно да није био везиван средствима за везивање. Такође, ни приликом транспорта до ПУ Суботина ради смештања у просторије за задржавање није био везан.

У даљем поступку контроле, на околности употребе средстава принуде према лицу [REDACTED] обављен је разговор и узете су писмене изјаве од саобраћајних полицијских службеника [REDACTED] којом приликом су исти изјавили да су [REDACTED] у 15,30 часова подвргли алко-тест контроли у просторијама СПИ Суботина, да је том приликом утврђено да има 2,07 мг/мл алкохола у организму, да су га искључили из саобраћаја и да му је у складу са законом одређена мера задржавања. Надаље, саобраћајни полицијски службеници су изјавили да се [REDACTED] за време боравка у просторијама СПИ понашао мирно и коректно и да из тог разлога према њему није употребљавали средства за везивање и био је под непрекидним надзором вође смене.

На питање који је разлог подношења извештаја о употреби средстава за везивање, полицијски службеник Хрњез Љубиша је одговорио да се наведени образци и извештаји налазе у компјутеру у канцеларији за сачињавање увиђајне документације, и да у свим случајевима задржавања лица, по аутоматизму и устаљеној пракси попуњавају сва писмена и акте око задржавања и примене овлашћења, па и извештај о употреби средстава принуде без обзира да ли су дане везивање или не.

У даљем поступку контроле, на околности употребе средстава принуде према [REDACTED] узета је писмена изјава од командира СПИ, самосталног полицијског инспектора [REDACTED] којом приликом је изјавио да полицијски службеници СПИ, извештаје о употреби средстава за везивање на обрасцу бр.1а - ИУСЗВ, подносе по устаљеној

пракси, у случајевима довођења и задржавања лица. Надаље, командир СПИ је изјавио да у конкретном случају, у поступку оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде није непосредно вршио провере и предузимао мере и радње, него је то учинио помоћник командира СПИ [REDACTED] а он је само потписао предлог да се оцени да су средства принуде оправдано и правилно употребљена.

ЗАКЉУЧЦИ:

У поступку доношења оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде - средстава за везивање, поступак оцене оправданости и правилности није спроведен у складу са Правилником о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде и у складу са Обавезном инструкцијом о начину извештавања и оцењивања оправданости и правилности употребе средстава принуде.

У поступку контроле несумњиво је утврђено да средства за везивање нису употребљавана према лицу [REDACTED].

Непосредне старешине ОСП, у поступку оцене оправданости и правилности нису предузели све потребне мере и радње у циљу утврђивања чињеничног стања и саопштавања свих околности употребе средстава принуде, односно нису потпуно и правилно утврдили чињенично стање на којем треба да се заснива коначна оцена оправданости и правилности употребе средстава принуде.

Полицијски службеници саобраћајне полиције испоставе, по устаљеној пракси, супротно правилима струке, у свим ситуацијама Довођења и Задржавања лица, подносе извештаје о употреби средстава за везивање и извештаје о примењеним овлашћењима, без обзира да ли су средства за везивање употребљена или не, односно да ли су и друга полицијска овлашћења примењена или не.

ПРЕДЛОГ МЕРА:

- Начелник Одељења саобраћајне полиције и Командир Саобраћајне полицијске испоставе ће предузети потребне мере да полицијски службеници полицијска овлашћења примењују у складу са Законом о полицији и са подзаконским актима донетим на основу закона;
- Полицијски службеници СПИ ће о предузетим мерама и радњама, примењеним полицијским овлашћењима, у складу са Законом о полицији и подзаконским актима донетим на основу закона, извештавати непосредно надређеној полицијској службеника само о службеним мерама и радњама и полицијским овлашћењима, која су применили приликом обављања полицијских послова. Неће подносити извештаје и другу службену документацију у вези полицијских овлашћења која нису примењена у току обављања полицијских послова, што су раније чинили да би задовољили неоптребну форму и устаљену праксу поступања у СПИ;
- Начелник одељења саобраћајне полиције ће путем рапорта упознати са утврђеним пропустима командира СПИ [REDACTED] помоћника командира СПИ [REDACTED] и саобраћајне полицијске службенике [REDACTED] и [REDACTED] којом приликом ће их упозорити да у будућем раду, приликом контроле учесника у саобраћају и примене полицијских овлашћења довођење и задржавање такве пропусте не чине;

- Начелник Одељења саобраћајне полиције ће организовати да се на месечним редним састанцима са утврђеним пропустима, из превентивних разлога, упознају сви саобраћајни полицијски службеници који су распоређени у саобраћајној полицијској испостави за град и у саобраћајној полицијској испостави за аутопут.

ИЗВЕШТАЈ ПОДНОСЕ:
ЗАМЕНИК НАЧЕЛНИКА ОДЕЉЕЊА ПОЛИЦИЈЕ
главни полицијски инспектор
Велимировић Игор

ОФИЦИР ОДЕЉЕЊА ПОЛИЦИЈЕ
самостални полицијски инспектор
Морел Лаура

ОФИЦИР ОДЕЉЕЊА САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ
самостални полицијски инспектор
Булатовић Небојша